

Міністерство освіти і науки України
Комунальний вищий навчальний заклад
«Херсонська академія неперервної освіти»
Херсонської обласної ради

СЕРТИФІКАТ

засвідчує, що

Цицюра Ярослав Григорович

взяв(ла) участь у Всеукраїнській (з іноземною участю) науково-практичній веб-конференції
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ»

Кількість годин - 2

Ректор, професор

А.М. Зубко

м. Херсон, 15 травня 2020 року

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

ПРОГРАМА

Всеукраїнської (з іноземною участю) науково-практичної веб-конференції

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ»

15 травня 2020 року

ХЕРСОН

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету:

Зубко Анатолій Миколайович – доктор філософії, професор, ректор, професор кафедри педагогіки й менеджменту освіти Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради

Члени оргкомітету:

Жорова Ірина Ярославівна – доктор педагогічних наук, професор, перший проректор, професор кафедри педагогіки й менеджменту освіти Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;

Кохановська Олена Вікторівна – доктор педагогічних наук, доцент кафедри теорії й методики викладання навчальних дисциплін Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;

Кузьменко Василь Васильович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки й менеджменту освіти Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;

Слюсаренко Ніна Віталіївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету; професор кафедри педагогіки й менеджменту освіти Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;

Вишневська Яна Анатоліївна – завідувач навчально-методичної лабораторії освітньо-професійної й освітньо-наукової підготовки Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради.

Адреса оргкомітету:

73000, Херсон, вул. Покришева, 41, КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», кафедра педагогіки й менеджменту освіти.
Тел.: 8 (0552) 37-02-00,

Контактний телефон:

0552 37 02 00 – приймальня академії

ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

Онлайн реєстрація учасників: до 12 травня 2020 року.

Дата проведення: 15 травня 2020 року

Початок конференції: 10:00 AM Київ

Підключитися до конференції Zoom-конференції:

<https://us02web.zoom.us/j/84067835820?pwd=bW5BaU1MVVRJYzFQdGo5SXInd3Rkdz09>

Ідентифікатор конференції: 840 6783 5820

Пароль: 7dDfVt

15 ТРАВНЯ 2020 РОКУ

- 10.00-10.30 – Урочисте відкриття конференції
- 10.30-12.00 – Пленарне засідання

РЕГЛАМЕНТ

Доповідь – до 10 хвилин.

Виступи під час обговорення – до 3 хвилини.

УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

Зубко Анатолій Миколайович – доктор філософії, професор, ректор, професор кафедри педагогіки й менеджменту освіти Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;

Кремень Василь Григорович – доктор філософських наук, професор, академік Національної академії педагогічних наук України, президент Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України

ДОПОВІДІ:

Особистість педагога: психологічний вимір

Агачева Юлія Анатоліївна – кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри теорії й методики виховання, психології та інклюзивної КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Відсутність контакту та зв'язку між батьками, учнями та вчителями

Антосюк Лариса Миколаївна – магістрантка кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», учитель української мови та літератури Каховської загальноосвітньої школи I-III ступенів №6 Каховської міської ради.

Проблема формування професійно-творчого мислення майбутнього педагога

Бабійчук Марія Василівна – студентка ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Програма міжнародного оцінювання учнів PISA

Біла Лариса Вікторівна – завідувач навчально-методичної лабораторії зовнішнього оцінювання та моніторингу якості освіти, викладач кафедри теорії й методики викладання навчальних дисциплін КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Професіограма майбутнього вчителя початкової школи: мовний аспект

Білавич Галина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Методична підготовка магістрів педагогіки

Булда Анатолій Андрійович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології вищої школи Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Післядипломна освіта керівників закладів загальної середньої освіти України (50-ті – 90-ті роки XX століття)

Вишневська Яна Анатоліївна – завідувач навчально-методичної лабораторії освітньо-професійної й освітньо-наукової підготовки, аспірантка кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Розвиток дослідницьких умінь учнів на уроках: історичний аспект

Галицька Наталя Євгенівна – аспірантка кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Особливості впровадження дуальної форми освіти фахівців морського профілю в вищих навчальних закладах: інновації та перспективи

Герганов Леонід Дмитрович – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри інженерних дисциплін Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія».

Напрями діяльності НАПН України

Голобородько Євдокія Петрівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Роль наглядових інституцій в розвитку освіти Таврійської губернії на початку ХХ століття

Гончар Михайло Васильович – кандидат педагогічних наук, докторант кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Формування іншомовної компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності у процесі професійної підготовки

Данилюк Сергій Семенович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогічних наук, освітнього і соціокультурного менеджменту Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Культура педагогічного спілкування в умовах дистанційного навчання

Джеджула Олена Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор Вінницького національного аграрного університету.

Моніторинг освітніх досягнень випускників закладів загальної середньої освіти за результатами зовнішнього незалежного оцінювання

Дичок Світлана Миколаївна – методист навчально-методичної лабораторії зовнішнього оцінювання та моніторингу якості освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Формування професійної компетентності майбутніх педагогічних працівників закладів позашкільної освіти

Долинська Віта Вікторівна – магістрантка кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Підготовка майбутніх учителів початкової школи до розвитку критичного мислення учнів

Жаркова Ірина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Сучасні тенденції розвитку шкільного менеджменту

Жорова Ірина Ярославівна – доктор педагогічних наук, професор, перший проректор, професор кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Проблеми підготовки конкурентоспроможного менеджера освіти

Ковальська Наталя Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету;

Ковальський Віталій Іванович – методист навчально-методичної медіа лабораторії КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Педагогічні міфи і реалії в розвитку освіти

Козловська Ірина Михайлівна – доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник МІОК Національного університету "Львівська політехніка";

Козловський Юрій Михайлович – доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри педагогіки та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка».

Інноваційні технології та освітні парадигми в умовах Нової української школи

Комінарець Тетяна Вільямівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії й методики дошкільної, початкової освіти та мовних комунікацій КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Професійна компетентність учителя – важлива складова якісної освіти

Коробоненко Тетяна Володимирівна – учитель української мови і літератури Білозерської ЗПЗСО№ 2 ім.Б.Хмельницького; магістрантка кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Особливості реалізації дистанційного навчання в сучасних умовах

Кохановська Олена Вікторівна – доктор педагогічних наук, доцент кафедри теорії й методики викладання навчальних дисциплін КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Формування комунікативної компетенції в освітніх закладах

Красновська Ірина Петрівна – аспірантка кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до діагностики сформованості медіакомпетентностей старших дошкільників

Кузьма Ірина Ігорівна – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки і психології та інклюзивної освіти Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти.

Стан наукової роботи в КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»

Кузьменко Василь Васильович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Правнична освіта в Україні в умовах модернізації вищої школи

Кузьменко Юлія Василівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри адміністративного права та адміністративного процесу Херсонського факультету Одеського державного університету внутрішніх справ.

Педагогічні ідеї видатних діячів освіти і науки: діалог з сучасністю

Кузьміч Тетяна Олександрівна – кандидат педагогічних наук, завідувач навчально-методичного відділу освітнього адміністрування КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Науково-методичний супровід викладання російської мови

Левандовська Олена Іванівна – завідувач навчально-методичної лабораторії зарубіжної літератури та мов національних меншин КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Особливості технології змішаного навчання в процесі викладання математичних дисциплін у вищому навчальному закладі

Левчук Олена Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій Вінницького національного аграрного університету.

Управління становленням молодого педагога в закладі загальної середньої освіти

Леоненко Наталія Миколаївна – заступник директора з навчально-виховної роботи Каховської загальноосвітньої школи I-III ступенів №6 Каховської міської ради; магістрантка кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Навіщо майбутньому вчителю початкової школи математика

Лодатко Євген Олександрович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогічних наук, освітнього і соціокультурного менеджменту Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Академічна доброчесність в умовах реформування освіти

Ляшкевич Антоніна Іванівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри гуманітарних дисциплін Херсонської державної морської академії.

Проблема існування сільської школи

Макаренко Наталя Іванівна – заступник директора з НВР КЗ «Іванівський НВК» ЗОШ-I-III ступенів – дитячий садок»; магістрантка кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Організація дистанційного фізичного виховання учнів в умовах загальнонаціонального карантину

Моїсеєв Сергій Олександрович – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії й методики виховання, психології та інклюзивної освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Розвиток професійного іміджу педагога

Навроцька Марія Михайлівна – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри теорії й методики виховання, психології та інклюзивної освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Проблеми організації дистанційного навчання для дошкільників. Статистично-порівняльний звіт зайнятості дистанційним навчанням учнів початкової школи та вихованців ДНЗ

Назаренко Юлія Сергіївна – магістрантка кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Розвиток гуманітарної освіти у морських навчальних закладах України (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)

Овчиннікова Олена Миколаївна – аспірантка кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Освітні оцінювання: здобутки й виклики на шляху забезпечення якості освіти

Одайник Світлана Федорівна – кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з питань зовнішнього оцінювання та моніторингу якості освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Роль методичного забезпечення навчальної дисципліни

Окрушко Світлана Євгенівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин. Вінницького національного аграрного університету.

Проблеми та перспективи розвитку екологічної освіти в Україні

Олексюк Марта Іванівна – магістрантка кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Роль клубної діяльності в формуванні толерантності у подростків к дітям с особыми образовательными потребностями

Оспанова Ярослава Миколаївна – кандидат педагогічних наук, в. о. професора, проректор з виховної роботи Євразійського гуманітарного інституту, м. Нур-Султан, Казахстан.

Учніське самоврядування як ефективний засіб розвитку виховної системи школи

Петров Валерій Федорович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Особливості становлення професійної освіти Німеччини та України

Пилявець Марина Степанівна – заступник директора з навчально методичної роботи Вищого художнього професійно-технічного училища №5, м. Вінниця.

Проблеми дистанційного навчання

Пінчук Наталія Володимирівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин Вінницького національного аграрного університету.

Розвиток життєвої компетентності особистості як актуальна педагогічна проблема

Примакова Віталія Володимирівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії й методики виховання, психології та інклюзивної освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Самоосвіта як умова підвищення професійної компетентності сучасного педагога

Рідкоус Олеся Володимирівна – старший викладач кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Використання коучингової технології у формуванні конфліктологічної компетентності майбутніх педагогів

Савчук Борис Петрович – доктор історичних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Впровадження STEM в освітній процес

Саржан Алла Миколаївна – вчитель фізики та інформатики Херсонського НВК I-II ступенів №8; магістрантка кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Психологічний супровід управлінської діяльності керівника сучасного освітнього закладу

Слободенюк Лідія Іванівна – кандидат психологічних наук, доцент, проректор з навчально-методичної роботи КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Інтерактивні технології навчання у вищій школі

Слободян Андріана Віталіївна – магістрантка кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Василь Сухомлинський: п'ятьдесят років «життя після смерті»

Слюсаренко Ніна Віталіївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету; професор кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Розвиток техніко-технологічної підготовки в закладах освіти морського профілю України (кінець XIX – початок XXI ст.)

Солодовник Анастасія Олександрівна – кандидат педагогічних наук, завідувач навчально-методичної лабораторії Морського коледжу Херсонської державної морської академії.

Студентоцентризм як засіб успішної мовної підготовки студента

Сотер Марія Вікторівна – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Первомайської філії Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Сучасні виклики педагогічній науці та практиці

Степанюк Алла Василівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної біології та методики навчання природничих дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Проблеми підготовки в ЗВО сучасних експертів у галузі освіти

Стражнікова Інна Василівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Організація дистанційного навчання в початковій школі

Стребна Ольга Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії й методики дошкільної, початкової освіти та мовних комунікацій КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Актуальні проблеми розвитку соціально-педагогічної освіти в Україні

Султанова Наталя Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського.

Безпековий простір вищої освіти: проблеми і перспективи дистанціоналізації освітнього середовища

Терентьєва Наталія Олександрівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології та методики фізичного виховання Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

Методологічні засади фахової підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності

Тимошенко Юрій Васильович – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогічних наук, освітнього і соціокультурного менеджменту Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Підготовка викладачів ЗВО до використання здоров'язберезувальних технологій під час карантину

Ткаченко Вадим Володимирович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогічних наук, освітнього і соціокультурного менеджменту Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Андрагогіка, педагогіка вищої школи: виклики сучасності

Туркот Тетяна Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії й методики дошкільної, початкової освіти та мовних комунікацій КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Інтернаціоналізація як ключовий пріоритет розвитку вищої освіти в Україні

Фальфушинська Галина Іванівна – доктор біологічних наук, доцент, проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Екологічна грамотність як ключова компетентність сучасної шкільної освіти

Філончук Зоя Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії й методики викладання навчальних дисциплін КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Використання формульованого оцінювання під час дистанційного навчання

Худенко Ольга Миколаївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії й методики викладання навчальних дисциплін КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Актуальність розширення блоку альтернативних землеробських технологій у підготовці майбутніх аграріїв

Цицюра Ярослав Григорович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії Вінницького національного аграрного університету.

Відображення діяльності закладів підвищення кваліфікації вчителів Півдня України в 40-50-і роки ХХ ст. в регіональних архівних документах

Чух Ганна Павлівна – аспірантка кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників закладів дошкільної освіти в системі післядипломної освіти

Швед Ганна Володимирівна – аспірантка кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Вплив регулятора росту та біоінокулянта на початкові етапи росту гороху озимого

Шевчук Вікторія Вікторівна – асистент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії Вінницького національного аграрного університету.

Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників закладів дошкільної освіти в системі післядипломної освіти

Шепель Анастасія Володимирівна – аспірантка кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Психологічна безпека людини за умов надзвичайних ситуацій

Шмалєй Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальнотехнічних дисциплін та охорони праці Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Компетентнісний підхід навчальних дисциплін в післядипломній освіті

Юзбашева Галина Сергіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії й методики викладання навчальних дисциплін КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Шляхи вдосконалення та перспективи розвитку підручникотворення з географії для ЗСО України в сучасних умовах

Юрченко Святослав Романович – аспірант кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Підготовка майбутніх фахівців початкової освіти до діагностики сформованості ціннісних орієнтацій учнів молодшого шкільного віку

Янкович Олександра Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Актуальність розширення блоку альтернативних землеробських технологій у підготовці майбутніх аграріїв

*Цицюра Я.Г., кандидат с.-г. наук, доцент
Вінницький національний аграрний університет*

Сучасні реалії української держави – це становлення ринкових відносин, нових міжнародних політичних і економічних зв'язків та входження у розвиток світової науки, культури і техніки в умовах процесів глобалізації та інформатизації, які проявляються в усіх сферах діяльності людини та визначають поступове формування світового економічного простору. Саме вони кидають своєрідний виклик системі професійної підготовки фахівців і потребують її реформування. Аграрна галузь виробництва залишається однією з основних системоутворюючих складових життєдіяльності України. Ось чому ефективність аграрного виробництва визначається готовністю фахівців усіх рівнів до професійної діяльності у сучасних умовах. Це вимагає застосування у сфері професійної підготовки фахівців-аграріїв нових, інноваційних технологій та методів навчання та перепідготовки, розширення знань на наукових засадах з урахуванням концепції освіти упродовж життя у ланці неперервної професійної освіти. Разом із тим, розв'язання цих важливих завдань гальмується низкою суперечностей, що виникли між: • зростанням вимог, які висуває суспільство до рівня професійної підготовки фахівців аграрної галузі, та пошуком ефективних механізмів розвитку системи професійної підготовки фахівців аграрної галузі; • необхідністю синхронізації шляхів розвитку професійної підготовки фахівців аграрної галузі в Україні з країнами Європейського Союзу та станом соціально-економічного розвитку суспільства; 29 • змінами форм власності на землю, встановлення ринкових відносин між товаровиробниками, державою і споживачами та завданнями системи професійної підготовки фахівців аграрної галузі; • необхідністю доповнення традиційних форм і методів навчання сучасними технологіями та не розробленістю організаційно-методичних засад її упровадження у навчальний процес закладів сільськогосподарської освіти; • міжнародним співробітництвом та інтеграцією України в європейський освітній простір та участю у міжнародних програмах закладів сільськогосподарської освіти; • значним обсягом інформації щодо професійної підготовки фахівців аграрної галузі в країнах Європейського Союзу та недостатнім використанням цього досвіду в Україні; • модернізацією національної системи професійної підготовки фахівців аграріїв галузі в Україні та забезпечення якості сільськогосподарської продукції і захисту навколишнього середовища. Впливовим важелем на процес формування системи професійної підготовки фахівців сільськогосподарської освіти є фактори, які управляють розвитком сільського господарства та його галузей, зокрема [2]: •правила світової торгівлі; •розвиток сільськогосподарської політики ЄС; •технічний прогрес та розвиток продуктивності аграрного сектору; •соціально-економічне забезпечення фермерських господарств; •стан політики з охорони навколишнього середовища. Аграрне виробництво потребує спеціалістів сучасного рівня, що зумовило інтерес до проблеми готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності, зокрема до питань змісту, технології формування та діагностики рівня готовності майбутніх фахівців аграрних спеціальностей. Із зростанням соціальних стандартів, економічного статусу сільського громадянина, утвердження на селі нових економічних відносин формування 30 майбутнього фахівця повинно проходити у напрямі більшої універсалізації, здатності молодого людини за необхідності визначити пріоритет діяльності, застосовуючи при цьому засвоєні знання, набуті уміння і навички для подальшого їх розширення і поглиблення залежно від спрямування своєї професійної діяльності. На сільськогосподарських підприємствах встановлюється високотехнологічне устаткування, запроваджуються нові технології харчування тварин, вирощування рослинної продукції тощо. Тому сучасний фахівець повинен володіти уміннями, прийомами і методами впровадження новітніх виробничих технологій, забезпечувати оптимальний режим роботи виробничого устаткування, постійно поглиблювати знання з економіки, права, менеджменту, маркетингу, вміти організувати юридичні відносини з господарствами; мати організаторські здібності, займатися

підприємницькою діяльністю, володіти комунікативними якостями у роботі з людьми та економічними підходами до організації господарської діяльності. Стара схема поглибленого розподілу праці в сільському господарстві і, відповідно, система підготовки вузькоспеціалізованих працівників себе вже вичерпала. Професійна підготовка фахівців для різних галузей виробництва стала імперативом науково-технічного прогресу і є багатоаспектною. Соціальна роль такої підготовки в аграрній галузі проявляється у сприянні розвитку суспільства, сільських регіонів й, одночасно, у розвитку та соціальному захисті особистості. Саме професійна підготовка фахівців-аграріїв зазнає подальших змін у зв'язку із світовою економічною кризою, загальним дефіцитом якісних продуктів харчування і необхідністю професійної підготовки молоді із сільської місцевості. З'являються нові, нетрадиційні форми професійної підготовки: розширення знань, дистанційне навчання, університети третього віку, бізнес-школи, внутрішньо-фірмове навчання, служби дорадництва тощо. При цьому висувуються нові вимоги до якості професійної підготовки випускників аграрних закладів професійної (професійно-технічної) освіти, головним показником якої є професійна компетентність, що характеризується сформованістю спеціальних 31 знань і умінь та якостей, необхідних для успішного розв'язання професійних завдань аграрного сектору. Сьогодні актуальними є змістовні трансформації у системі професійної підготовки фахівців аграрної галузі, зокрема це стосується пошуку інноваційних форм, нових методик, інтерактивних технологій навчання на всіх етапах освітнього процесу у професійній школі. Стає необхідним перехід до систем навчання, зорієнтованих на формування як особистісних якостей фахівця, так і компетенцій у майбутній професійній діяльності. Проте кардинальні зміни, що відбуваються у вітчизняній професійно-технічній освіті, нові умови її функціонування вимагають істотного коригування освітнього процесу. З огляду на це, в системі професійної підготовки кваліфікованих робітників для аграрної галузі широко впроваджується компетентнісний підхід. Необхідність формування нової генерації висококваліфікованих фахівців-аграріїв, здатних виконувати складні виробничі завдання на високому професійному рівні, вимагає від закладів професійної (професійно-технічної) освіти переосмислення мети і змісту професійної підготовки цієї категорії спеціалістів саме на основі компетентнісного підходу. На основі аналізу професійної компетентності та її ключових компетенцій щодо випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти як майбутніх фахівців для аграрної галузі можна виокремити базові компетенції, що їх мають формувати педагоги професійної школи в процесі професійної підготовки, а саме:

- мотиваційна компетенція – усвідомлення учнями мотивів до якісного здійснення майбутньої професійної діяльності, а отже, набуття ними необхідних знань, умінь і навичок, професійно значущих якостей, що забезпечать можливість виконання ними професійних обов'язків певного рівня;
- когнітивно-творча компетенція – здатність учнів творчо набувати професійні знання, уміння і навички, мати творчий потенціал самоосвіти і саморозвитку, що визначає їх спроможність до творчості у майбутній професії, успішність майбутньої професійної діяльності;
- комунікативна компетенція майбутніх менеджерів-аграріїв – це динамічна комбінація знань, умінь, цінностей, особистих якостей фахівця, що забезпечують ефективне виконання функцій менеджменту, здатність фахівця до ефективної діяльності у взаємозв'язку суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності у мінливих умовах інформаційного суспільства.

Формування професійної компетентності майбутніх фахівців-аграріїв можливе завдяки реалізації таких педагогічних умов:

- впровадження інноваційних педагогічних технологій формування професійної компетентності;
- акцент на діяльнісний, практико-орієнтований етап формування професійної компетентності;
- підвищення рівня професійної компетентності майбутніх фахівців-аграріїв під час проведення виробничих практик;
- впровадження якісного організаційно-методичного забезпечення формування професійної компетентності;
- ціннісно-орієнтована спрямованість формування професійної компетентності майбутніх фахівців-аграріїв;
- організація підготовки інженерів-педагогів до формування професійної компетентності кваліфікованих робітників сільського господарства у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Практико-орієнтована компетентнісна методологія зумовлює упровадження у навчально-виробничий процес професійних закладів сільськогосподарського спрямування нового змісту, інноваційних форм, методів і засобів навчання. Саме застосування осучасненого змісту та освітніх інновацій сприяють досягненню високих навчальних показників та дають змогу випускникам

означених професійних закладів виходити на ринок праці, володіючи високим рівнем сформованості професійної компетентності.

Домінуючим принципом упровадження освітніх інновацій є їх інтеграція, що реалізується на цільовому, змістовому, процесуальному та оціннорезультативному рівнях. Так, чітко визначені навчальні цілі, а з ними і весь перебіг навчання з фаху забезпечують гарантоване досягнення результатів. Змістове наповнення освітніх інновацій формує сукупність усіх використаних у конкретній педагогічній системі методів, засобів і форм навчання. Процесуальний аспект визначає послідовність оволодіння майбутніми фахівцями окремими виробничими операціями, способами професійної діяльності. Оцінно-результативний рівень відображається у результатах виконання поставлених перед учнем практичних завдань, що й засвідчує якість сформованості професійної компетентності майбутнього фахівця. Формування професійної компетентності здійснюється шляхом інтегрованого застосування різних методів педагогічних та освітніх технологій: проблемно-розвивального, особистісно-орієнтованого, інтерактивних, імітаційних, ігрових методів, методу проектів, рішення навчально-творчих задач, навчальних тренінгів, майстер-класів, методів стимулювання творчої активності учнів тощо.

Під час виробничих практик використовується комплекс заходів, спрямованих на формування соціально адаптованої та професійно відповідальної особистості, яка, по-перше, володіє прикладними теоретичними знаннями й уміннями оцінювати та розв'язувати ситуативні завдання; по-друге, має досвід роботи, що ґрунтується на практичних навичках у розв'язанні реальних виробничих завдань, набутий під час практик і в процесі виробничого навчання; по-третє, володіє якостями і властивостями, необхідними для певного виробничого середовища (дисциплінованість, відповідальність, комунікативність, здатність працювати в команді, самостійність тощо). Організація виробничих практик, спрямованих на систематизацію й удосконалення набутих знань та умінь, поглиблення досвіду професійної діяльності, спричиняє якісно нові перетворення у мотиваційній (задоволення професійних потреб), когнітивно-пізнавальній (оновлення, розширення, 34 поглиблення знань), діяльнісно-поведінковій (відповідальність, досвід, продуктивне перетворення дійсності, виконання виробничих дій та операцій тощо), емоційно - вольовій (саморегуляція, самоконтроль, рефлексія) сферах особистості. Практика на виробництві, інтегруючись з виробничим навчанням у межах аграрного професійного (професійно-технічного) навчального закладу, спрямована на оволодіння учнями знаннями й уміннями у професійній галузі, сприяє формуванню їхньої професійної адаптації до виробничої системи та професійній соціалізації, засвоєнню соціально значущих норм і правил, що детермінуються специфікою професії сільського господарства.

Аналіз науково-педагогічної літератури дає змогу визначити організаційно-методичні засоби забезпечення освітнього процесу, якими є: • нормативно-правові акти в галузі професійно-технічної освіти (закони, постанови, накази, кваліфікаційні характеристики); • державні галузеві стандарти, нормативи щодо організації навчально-виробничої діяльності тощо); • наукові (концепції, принципи, інноваційні підходи); • освітні (плани, програми дисциплін, підручники, посібники, електронні освітні ресурси тощо); • методичні (інноваційні методики, засоби навчання, інструктивні, методичні матеріали до виконання самостійних, лабораторних, практичних робіт тощо); • матеріали, які описують зміст, визначають структуру, прогнозують результат, регламентують послідовність і перебіг теоретичного, практичного навчання та виробничих практик. Завдання і принципи організаційно-методичної роботи реалізуються за такими напрямками: діагностико-прогностичний, навчально-методичний, організаційно-координаційний. Отже, важливим аспектом у формуванні професійної компетентності кваліфікованих робітників аграрної галузі є обґрунтування методичних основ якісного забезпечення освітнього процесу у закладах професійної (професійно-технічної освіти сільськогосподарського спрямування, що передбачає інтеграцію фундаментальних і спеціальних знань на засадах створення такої педагогічної системи, яка б сприяла цілісному й неперервному розвитку, професійному зростанню та життєвому становленню особистості.